

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam, 3088. szám

4 oldal, 20 bani

1955. január 27. csütörtök

Az első orosz forradalom 50. évfordulója

— A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága mellett működő „Marx–Engels–Lenin–Sztálin Intézet” tézisei —

(2. és 3. oldalon)

A néptanácsi képviselők és a választók közötti kapcsolatok megszilárdításáért

Az államhatalom helyi szervei, a néptanácsok, önkormányzatok és munkaadók révén, a dolgozók millióit vonják be a közügyek intézésébe.

Néptanácsi képviselőink a munkások, dolgozó parasztok és haladó értelmiségiek sorából kerülnek ki és szoros kapcsolatot tartanak fenn a tömegekkel. Valóban a dolgozó népet képviselik, a dolgozó nép akaratát juttatják kifejezésre. A néptanácsi képviselőre megváltó feladatok hárulnak. Pártunk és kormányunk politikájának megfelelően, sokoldalú tevékenységet kell kifejteniük a dolgozó nép anyagi és kulturális színvonalának emeléséért. Felelősséget kell vállalniuk városaink és falvaink helyes vezetéséért és fejlesztéséért, a néptanácsok munkájának állandó javításáért.

A néptanácsi képviselők tevékenységének egyik fontos része az ülésszakokon való aktív részvétel. Az ülésszak keretében a képviselők megvitathatják a néptanácsok legfontosabb feladatait, megvitathatják a tömegek köréből érkezett javaslatokat és határozatot hoznak a további teendőkre vonatkozólag. Ezért fontos, hogy minden képviselő tevékenyen vegye ki részét az ülésszak előkészítésében és az üléseken.

A végrehajtó bizottságoknak ösztönözniük kell a néptanácsi képviselőket, hogy megbeszéléseket szervezzenek választóikkal, ahol érdeklődnek a választók óhajait, kívánságait, és ahol megbeszélhetik a közös akciók lefolytatását.

A megbeszélések a képviselők és választók közötti kapcsolat legkövetlenebb formái. Számos néptanács végrehajtó bizottsága felismerte ennek fontosságát és ténylegesen támogatja a képviselőket a megbeszélések szervezésében.

Temesfegyváros központjában Gulácsi Erzsébet képviselő találkozott a választóival. Itt a választók szavát hallgatta meg a képviselő, és megvitathatta a közügyek intézését, s ugyanakkor felajánlotta, hogy munkájukkal hozzájárulnak a város javításához. A két hirdetés hamarosan el is vészték.

Fakert központjában a községi néptanácsi képviselő és a választók közötti találkozó alkalmával a községi dolgozói vállalták a Szentleányfalva felé vezető út kijavítását. Nagylakon a nők kiakartották a vízlefojtó árkokat és a gyermekorvos rendelőjét. A Dorgos községhez tartozó Uszásfaluban Vácárescu Vasile községi néptanácsi képviselő megbeszélést tartott a választóival a beszállítási kötelezettségek teljesítéséről és az öszi vetés és a felvásárlás fontosságáról. A megbeszélés alkalmával több vállalat hangzott el az állam iránti kötelezettségek teljesítéséről, s ezután érezhetően megjavult az öszi vetési munkák üteme.

Grosi Net központjában Varga Sándor néptanácsi képviselő és választói között megtartott találkozót a beszállítási javaslatok és vállalkások hangzókat el a község kertjének gyümölcsfaismerlékkel való beültetése és a kert kerítésének megjavítását illetően.

Az aradvárosi képviselők közül Csipai Katalin, Szatori József és Püsteri Dumitru élénken foglalkoztak a városi gazdasági kérdésekkel.

Guzai György és Pal Matei képviselők is jó munkát végeztek a választóikkal való találkozásai alkalmával, mikor megvitatták az időszerű mezőgazdasági kérdéseket és a legsürgősebb tennivalókat.

A néptanácsi képviselők és a választók közötti kapcsolatok megszilárdításának egyik fontos láncszeme a néptanácsi képviselők és az utcabizottságok közötti eredményes együttműködés.

A Szovjetunió városainak a helyi gazdasági és városépítési terén az utcabizottságok igen fontos szerepet játszanak. Szverdlov tartományban például 2352 jönműködő utcabizottságot tartanak nyilván. Molotov tartományban 1202, Cseljabinszk tartományban 1016 utcabizottság működik. E bizottságok intézik az ut- és hidijavítási munkákat, lakóházak javítását, utcák és terek parkozását. A feladatok elvégzésére az utcabizottságok a lakosság széles tömegeit mozgósítják.

Régi hiányosság volt Aradon, hogy az utcabizottságok csak papíron léteztek. E hiányosság pótlására a városi néptanács végrehajtó bizottsága megkezdte az utcabizottságok megszervezésének előkészületeit. Január 15-én az állandó bizottságok elnökeit és tagjait, valamint a legtevékenyebb néptanácsi képviselőket gyűlésre hívták az utcabizottságok megválasztásának előkészítésére. A gyűlésen Avram Felicia, Wiener Ludmilla, Redes Mihai és Sirbu József néptanácsi képviselők örömmel üdvözölték az utcabizottságok megszervezésének előkészítő munkálatait, mert különösen a külső városnegyedekben sok a tennivaló; a világítás, utjavítás, a lakosság és a képviselők közötti szorosabb együttműködés alapján szép eredmények várhatók meg.

Néptanácsaink sokkal sikeresebben oldhatják meg feladataikat, ha az aktív képviselők és dolgozók szavait és erejét vonják be a közügyek intézésébe. Ezt bizonyítja néptanácsaink eddigi eredményei. Néptanácsaink végrehajtó bizottságai bíznak konkrét feladatokkal a képviselőkre, mert így szokatlanul rá öket a tervszerű, szervezett munkára.

A képviselők felelősségérzetének fokozására nagy jelentőséggel bír az is, ha az ülésszakokon elemzik egyes képviselők tevékenységét, magatartását és ott, ahol szükséges, helyes és elvárható bírálatot emlékeztetik őket a választók iránti kötelezettségeikre. Hívják fel figyelmüket arra, hogy számukkal tartoznak választóikkal a belejük helyezett bizalomért. A végrehajtó bizottságok feladata, hogy megállítsák a módját, hogyan ösztönözzék a képviselőket sokrétű feladataik elvégzésére. Ennek egyik elemi feltétele, hogy néptanácsait azok a képviselők, akik példamutató módon dolgoznak. Ismeretesebb meg a néptanácsi képviselőkkel az élenjáró képviselők munkamódszereit és tapasztalatait. A képviselők tapasztalataik megismerésére számukra lehetőség kínálkozik. Egyik legközvetlenebb lehetőség a képviselők szobájában. Aradon ez az intézmény bár létezik, mégsem tölti be hivatását, mert a néptanács végrehajtó bizottsága még mindig nem sorozta be a hatályos tömegnevelő és kapcsolatosképző eszközök sorába.

Az utcabizottságok megválasztása, s munkájuk megindulása idején a „képviselek szobáját” is be kell kapcsolni a közelet vérkeringésébe, mert azok a választók, akik tudják, hogy ügyesbajos dolgaikkal bizonyos megátartozott időben itt felkereshetik képviselőiket, lassanként maguk is ránevelődnek a közügyekkel való foglalkozásra és tevékeny állampolgárokká válnak.

A néptanácsok akcióinak sikere a tömegkapcsolatokban rejlik, aminek kiépítésében a képviselők a legfontosabb láncszemek. Ugy, töltse be hivatását minden képviselő, hogy munkásságával hozzájáruljon népi demokratikus államunk további megerősödéséhez s előbbre vigye a szocializmus építésének ügyét.

TARTOMÁNYUNK ELETÉBŐL

Új típusú kályhák készítenek

A „Coopmetal” termelőszövetkezet munkaközössége ezekben is arra törekszik, hogy a szövetkezetben gyártott közhasználatú cikkekkel a dolgozók igényeit kielégítse.

Január elsejétől 22-ig nagymennyiségű közhasználatú cikket gyártottak. Többek között 25 új típusú kályhát, amelyek motorinával fűthetők és ezáltal nagymennyiségű fűtőanyagot takaríthat meg. Ezenkívül 2100 négyzetméter szilaszövetet, 2700 négyzetméter kerítésfóntot, 1000 zablat és 7000 marhavakarót készítettek tervén felül. Számos dolgozó tűnt ki jönnései munkájával. Az új típusú kályhák készítésénél Kurucz Mihály és Kőrödi Péter lakatosok, míg a szilaszövet öntésénél Juhász Erzsébet, Cioara Maria, Bálint Katalin és Iovanov Jolán dolgozók tűntek ki. Ugyanakkor valamennyi dolgozó vállalta, hogy a közeljövőben igyekezni fog hasonló szép sikereket elérni.

Növekedett az állami áruház forgalma

Az „Universal” állami áruház forgalma a múlt évben — 1953-hoz viszonyítva — jelentősen megnövekedett. Csak a konfekció áruból adtak el 74 százalékkal többet, mint 1953-ban. Szövetek 32, háztartási és műszaki cikkek 33 százalékkal árultak többet. Hasonló emelkedés tapasztalható a butor, textil és kőszövet áruból is.

Az 1955. évben a forgalom tovább fokozódott, ezért az állami áruház dolgozói újabb tervekkel, elhatározásokkal igyekeznek a keresletet minél szebb és több áruval kielégíteni. A kiszolgálás megjavításáért bevezették a Korovkin-módszert.

Steiner Izidor, levelező

Fokozott lendülettel

Az aradi-oxigényvári munkaközössége, a termelés növelése érdekében, új technikai-szervezési intézkedést fogantatott. Az elmúlt évhez viszonyítva meggyorsították az oxigénpalackok töltését és szállítását. Ezenben a hiányosságokat és keséseket is sikerült teljes mértékben kiküszöbölni a munkaidő teljes kihasználásával dolgozni. Januárban eddig 1,70 százalékkal növelték a munka termelékenységét.

— Az elmúlt évi hiányosságokat igyekezünk kiküszöbölni — mondja Grosz József elnök — és ugyanakkor arra törekszünk, hogy a termelést fokozzuk.

Grosz elvtárs szavait telték bizonyították. Csoportjával együtt 2,3 százalékkal teljesítette tervelőirányzatát a hónap első 20-ig terjedő időközben. De nemcsak Grosz elvtárs csoportja, hanem az üzem többi csoportjának is hasonlóan szép eredményei voltak.

A termelési sikerek mellett az oxigényvári dolgozók kulturális életében is nagymértékben fellendült. A falusiágon frissen írott cikkek olvasásai és a könyvtár olvasóinak száma is jóval megnövekedett.

Előnk beszélgetve lépnek be a néptanácsi székhez elnöki szobájába. Látszik rajtuk, hogy mindketten örülnek.

— Még jó, hogy találkozunk — mondja jókedvűen Csapó Mihály. — Már a múlt napokban is jártam itt, de nem találkoztam az elvtársal. Pedig már régebben foglalkoztat a kérdés...

— Most is éppen indultam már tovább — vág közbe mintegy felelelként Boaru Gheorghe, az ORACA rajoni vállalat közlése. — Tudja, igen sok dolgom van most a szerződéseikkel. Mivel az új határozat értelmében sokkal kedvezőbbek a feltételek a szerződés számára, igyekszem felvilágosítani a dolgozó parasztokat a szerződéses állathatóság előnyeiről.

— Na, én biztosíthatom — veszi át a szót Csapó elvtárs, — hogy a magamfajta embereknek nem kell nagy felvilágosító munka ezen a téren. Hiszen én és az a sok fazekasvársándi paraszt, aki az elmúlt évben is szerződést kötött, meggyőződött ennek fontosságáról.

— Meg, meg, — mondja Boaru Gheorghe — de egy dologról lehet, még nem is tud az elvtárs. Az új határozat értelmében a kollektivisták öt százalékkal nagyobb árat kapnak. Ezenfelül, ha a sertés

Országos jellegű orvosi tanácskozás Aradon

Az Orvostudományi Társaság az RNK Akadémiájával és az egészségügyi minisztérium tudományos tanácsával együttműködve orvosi megbeszélést szervezett, amelyet január 28. és 29. között tartanak meg Aradon.

Ez az orvosi tanácskozás a szerves részét képezi azoknak az orvosi tanácskozásoknak, amelyeket az Orvostudományi Társaság az RNK Akadémiájával együtt, évi program alapján rendez. Így például a múlt évben, az ország különböző ipari központjaiban tartottak megbeszéléseket. Vajdahunyadon a megbeszélések tárgyát a fémiparral kapcsolatos egészségügyi kérdések képezték. Craiován a mezőgazdasággal kapcsolatos, Borszéken pedig a felfeldolgozó iparban felmerült egészségügyi kérdéseket tárgyalták és vitálták meg.

Az Aradon megrendezett tanácskozásokon a textilipart érintő egészségügyi kérdéseket tűzték napirendre. Különös súlyt helyeznek a textiliparban dolgozó munkások kezelésére és a betegség megelőzésére, valamint a munka-balesetek megelőzésére és a problémáira.

A tanácskozásokon részt vesznek az Akadémia egyes tagjai, egyetemi tanárok, valamint az ország legfontosabb textilipari központjainak orvosi.

A felszabadulás előtt országunk a textilszükségleteket nagyrészt behozatalból fedezte. A felszabadulás után a textilipar a párt és a kormány gondoskodásának eredményeképpen gyors ütemben fejlődött. Ma két és félser több gyapot- és több mint kétszer annyi gyapjú-fonalat gyártanak, mint az 1938. évben. A fonalak termelése további, fokozott ütemben emelkedik.

A háromnapos orvosi megbeszélés során megvitatásra kerülnek az aradi textilipar általános egészségügyi és a megelőző gyógyító orvosi segítségnyújtás kérdései. Ezekből az aradi orvosi testület még az 1954. év folyamán munkaközösségeket alakított, amelyek tanulmányozzák ennek a termelési ágának sajátos egészségügyi kérdéseit és sikerült is felszínre hozni egyes orvostudományi megállapításokat.

A textilipari dolgozók egészségvédelmének óriási fejlődését mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a textilipari vállalatok dolgozóinak ma éppen tízszer annyi orvos áll rendelkezésére orvosi segítségnyújtással, mint 10 év előtt.

A megbeszélés színhelyét az aradi városunk országos viszonylatban is fejlett textilipari központ.

A megbeszélés napirendjén az Orvostudományi Társaság aradi fiókjában a munkaközössége több tudományos beszámolóval szerepel.

Dr. Costa Romulus,
az Orvostudományi Társaság
aradi fiókjának elnöke

A második simpáron is megindult Ujarad felé a villamosforgalom

Január 21-én megindult a villamosforgalom az Ujarad felé vezető második vágányon is. Ezáltal jelentős javulás észlelhető az ujaradi vonalon való közlekedésben. Jelenleg négy

villamoskocsi közlekedik s így a második simpár használatával egyik villamoskocsinak nem kell a megállóhelyen a másik érkezését várnia.

A központban, a köz-

lekedés megjavításáért újabb villamoskocsit helyeztek forgalomba, amely eddig javítás alatt állt. Ez az Avram Iancu tértől a „December 30” textilyárig

A „Dózsa György” butorgyárban

Képünkön Hartmann Jakab elvtárs csapatvezető látható, aminek éppen egy új típusú butor rajzát tanulmányozza.

Szerződés-kötés

kővér és meghaladja a 200 kilót, akkor a megszabott kilónkénti árat — a 11 lej — 1 lejrel emelik. Ha pedig a sertést a második negyedévben szállítja le, akkor 1 lej feljebb magasabb árat kap a termelő.

— Már pedig a hízó tulzán nélkül is meglesz 280 kiló, de lehet, hogy a háromszázat is elérni... Emlekszem, — törti meg a pillanati csendet — a múlt évben megtelepültam. Irakoztam volna, meg nem is. Mégis úgy határoztam, hogy szerződést kötök egy szarvasmarhára. Azután úgy gondoltam, ha már megkötöttem a szerződést, eleget is teszek annak: feljavítom, kihizlalom a szarvasmarhát. Sikerült. A tehén 450 kilót nyomott s ami a legfontosabb, az elsőszültyuak közé sorolták. Igazán szép összeget kaptam érte.

— A pénz mellett még volt valami, ami szintén fontos és nagyjelentőségű... —

— Igen... Természetesen a húsért is jelentősen csökkentették. Most már a néptanács elnöke is — aki eddig a mezőgazdaság felléle és egy tisztviselővel a cukorrépa tervet dolgozt — beleszólt.

— Ilven feltételek mellett azt hiszem ebben az évben megháromszorozódik a szerződések száma, pedig a múlt évben is adtuk az

ORACA-nak több, mint 900 libát, 200 sertést, 47 tehenet, borjút, juhot, stb. Azok közül, akik tavaly szerződést kötöttek és jószágot adtak át, még többet máris jelentkeztek, hogy ebben az évben is kötnék szerződést. De jelentkezőnek olyanok is, akik eddig még nem kapcsolódtak be ebbe az akcióba.

— En — mondta Csapó Mihály — ebben az évben is segítem a városi dolgozókat egy kővér sertéssel. Mert hát ilyenkor jön létre a város és falu közötti szövettség. En adok egy sertést, a szomszéd egy tehenet, a sok dolgozó parasztból sok összegyűl. Ezzel járunk hozzá a városi dolgozók megjobb ellátásához...

— Ebben tökéletesen igaza van, — mondja a rajoni kiküldött s kezét bucsúzásra nyújtja. — Eppen ezért, most megyek a kollektív gazdaságba, remélem, ott is eredményel járok majd.

Számos dolgozó paraszt kötött szerződést Fazekasvársándon, mint például Bátrán Ioan, özvegy Ban Florica, akik ötszázalékos szarvasmarhát adtak át az ORACA rajonai szervezetének és még sokan mások, akik tudják, hogy ezzel nemcsak a maguk gazdasági helyzetét javítják, de biztosítják a városi dolgozók husellátását is.

Juhász László

Hazánk minden tájáról

Versenyre hívták tartományuk összes állami gazdaságait

(A nagykarolyi „Szabadság”-ból). A nagykarolyi állami gazdaság munkásai, technikusai és tisztviselői az alapszervezet kezdeményezésére, a II. pártkongresszus irányelv-tervezetében foglalt feladatok valóra váltásáért az 1955. évi összes gépjárműjavítási munkák sikeres, jó minőségű és időben történő elvégzéséért versenyre hívták tartományuk összes állami gazdaságait a következő pontokkal:

— Az összes traktorok tökéletes kijavítása és felülvizsgálása 1955. február 10-ig. A cseplőgépek kijavítása február 15-ig. Az arató-cseplőgépek (kombájnók) és a kéveköto-aratógépek javítása február 20-ig. A többi gépi és állati vontatású mezőgazdasági gépek és eszközök javításának befejezése 1955. március 1-ig.

Ezen pontok megvalósításáért a következő szervezési intézkedéseket tettük: az összes javítási munkákat szorjvetmintára, futószalag rendszer szerint végezzük. A hat javító csoportnak, csoportonkénti és egyenkénti javítási ütemtervet készítettünk.

Péter József,
igazgatóGoja Dumitru,
alapszervezeti titkár

Készülnek a kollektív szerződés megkötésére

A nagyváradi vasuti csoport pont forgalmi dolgozói készülnek az ez évre szóló kollektív szerződés megkötésére. Most folyik változónként a múlt évi kollektív szerződés teljesítéséről szóló beszámoló ismertetése, megvitatása. Ezzel egyidejűleg a szakszervezeti szervek természetesen összegyűjtik a dolgozók javaslatait, hogy azok közül a megvalósíthatókat felhasználásával összeállíthassák az ez évre szóló kollektív szerződés tervezetét.

Az állomásfőnökség erre az évre igen komoly műszaki intézkedések végrehajtására kötelezi magát a kollektív szerződésben.

Többek között a rádióerősítő-vezetékek számára felállított tartószerzőpakra érintkeződobozokat szerelnek fel és ugyanakkor a tolató személyzetet, a külső forgalmi személyzetet, a kocsivégző lakatosokat, stb. zsebben hordozható mikrofonokkal látják el. A külső személyzetnek műszaki intézkedések átélése után már nem szükséges az őrbődében felszerelt mikrofonhoz szaladgálnia, hanem a nála levő hordozható mikrofonnak a legközelebbi rádióvezeték-ártó oszlopon felszerelt érintkeződobozba való beillesztése által műszaki utasításokat kérhet a vonatrendezésre, a tolatásra és más munkálatokra vonatkozólag.

Az Elektrokerámia munkásainak jelszava

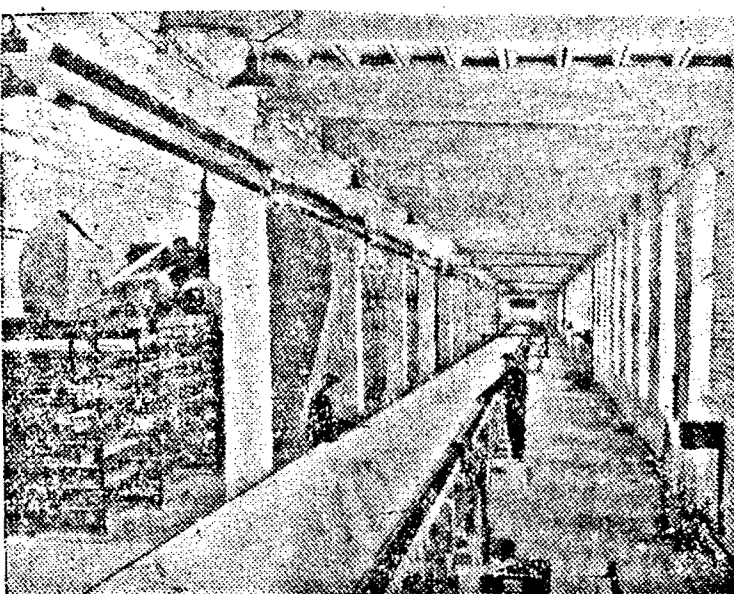
(A kolozsvári „Igazság”-ból). Az Elektrokerámia-üzem udvarára belépő figyelmét azonnal magára vonja a falon függő felirat: „Teljesítsük az ezévi terv valamennyi mutatószámát, első öt éves tervünk sikeres megvalósításáért!” Ilyen jelszavakkal találkozunk bent az osztályokban is. Ezek a jelszavak, amelyek a dolgozók adtak ki, napról napra valóra válnak. Az üzem munkaközössége teljesíti tervét. A párosverseny során Kovács Lenke esztorgályos a Persin-féle kétszázalékosával naponta 40 szigetelével esztorgál többet tervénél. Rusu Vasile csoportja pedig a csoportok közötti verseny elsősegéért ezekben a napokban 120 darab szigetelével készített többet előirányzatánál. A többi osztályok dolgozóinak eredményei is biztatók. Coc Valeria és Rusu Pop Evdochia tervén felül 440 házi biztosítékot és 1190 darab villanyfoglalatot készítettek. Ebben az évben kiváló teljesítménynek számít Iclezan Ileana eredménye is. Az élenjáró munkásnő tervén felül 200 gyűrűs villanyfoglalatot tisztított meg. A tiznapos verseny kiértékelése után, a gyár munkaközössége megfogadta, hogy januári tervét határidő előtt teljesíti.

Karánbeszrajonban készülnek a tavaszi mezőgazdasági kampányra

Karánbeszrajon dolgozó parasztjai a pártszervezetek és a képviselők irányításával egyre szebb eredményeket érnek el a mezőgazdasági szerződések javítása terén.

Január 14-ig a rajonban 5815 ekét, 5052 boronát, 46 vésőgépet, 10 stabil-motort, 21 traktort és 17 traktorekét javították meg és helyezték üzembe. A rajon élenjáró községei: Bolvas-nita, Turnu Rueni és Brabul Nou.

Gépesített építkezés a Szovjetunióban

A Szovjetunióban előre készítik a falak borításához szükséges gipsztáblákat. A munka minden szakaszát gépekkel végzik. Képünkön a falak borításához szükséges gipszkockák gyártásánál használt futószalagot lát-hatjuk.

Az első orosz forradalom 50. évfordulója

(Tézisek)

MOSZKVA. (Agerpres). TASZSZ. A „Pravda” január 22-i száma az első orosz forradalom 50. évfordulója alkalmából közli az SzKP Központi Bizottsága mellett működő „Marx-Engels-Lenin-Sztálin Intézet” következő téziseit:

A Szovjetunió népei és az egész haladó emberiség ebben az évben ünnepli az első orosz forradalom díszes évfordulóját.

Az imperializmus korszakában az 1905–1907-es oroszországi forradalom volt az első népi forradalom. Az 1905–1907-es forradalom — amely egy egész történelmi korszakot képvisel országunk népeinek és a Szovjetunió Kommunista Pártjának életében — fontos szakasza volt az oroszországi munkások és parasztok harcának társadalmi és nemzeti felszabadulásukért. Ukrajna, Bjelorusz, Lengyelország, a Balti-országok, a Transz-Kaukázus, Közép-Ázsia és a cári Oroszország más peremvidékeinek munkásai és parasztjai — vállalva az orosz proletariátussal és parasztsággal — a forradalom egész folyamán hőiesen harcoltak közös ellenségeik, a cári rendszer és a földesurak ellen.

A forradalom vezetője és legfőbb mozgató ereje a proletariátus volt. Az oroszországi munkásoktól maguk köré tömörítették a paraszttömegeket s ezzel az 1905–1907-es évek forradalmi harcainak folyamán lerakták a parasztsággal való szövetségének alapjait, megteremtették azt a társadalmi erőt, amely 1917-ben megdöntötte a földesurak és kapitalisták hatalmát, megnyitotta országunk né-

peit elől a szocializmus felé vezető utat.

A forradalmi nép élén az oroszországi munkásoktól harci élcsapata, a kommunista párt, e Lenin-alkotta új típusú, valóban marxista párt haladt.

Az 1905–1907-es forradalom a tömegek nagyjelentőségű politikai nevelőiskolája volt; millió, meg millió munkást és parasztot vont be a politikai életbe és ösztönzött harcra; az önfeláldozó forradalmi harc hősi példáival nevelte a tömegeket, s a tömegek követték is e példákat — nemcsak Oroszországban, hanem sok más országban is. Az első orosz forradalom új lapot nyitott meg az emberiség történetében — a legmélyrehatóbb politikai megmozdulások és forradalmi viharok korszakát, megalapozta az európai munkásmozgalom és a leigázott ázsiai népek nemzeti szabadságharcainak fellendülését.

„Az első orosz forradalom alapjaitan rendeltette meg a cári önkényuralom rendszerét és kemény csapást mért a földesurak és kapitalisták uralmára. Noha az 1905–1907-es forradalmat leverték, az ebben a forradalomban nyert tapasztalatok segítettek hozzá hazánk munkásoktól és a parasztságtól legszegényebb rétegeit, hogy biztosítsák a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmét. „Az 1905-ös „főpróba” nélkül — írta Lenin — az 1917-es Októberi Forradalom győzelme lehetetlen lett volna.” (Művei 31. köt. 12. old., Szikra kiad. 1951.)

I.

1. A XIX. század végén, a XX. század elején, a régi, premonopolista kapitalizmus helyett a monopolkapitalizmus, az imperializmus foglalta el, amelynek fejlődését a kapitalista rendszer rothadása, növekvő hanyatlása és társadalmi és politikai ellentmondásainak kiéleződése jellemzi.

A XX. század elején a cári Oroszország gyújtópontja volt az imperializmus valamennyi ellentmondásának; olyan ország volt, amelyben a legnagyobb mértékben meg voltak érve annak a népi, polgári-demokratikus forradalomnak az előfeltételei, amelynek később szocialista forradalomba kellett átnőnie. Ezt a folyamatot Oroszország egész társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésének menete határozta meg.

Az oroszországi monopolkapitalizmus a gazdasági életben és a politikai rendszerben szorosan egybefonódott a jobbágyok legkínzóbb csökevényeivel. Ezek közül a legfőbb a cári önkényuralom és a földesuri földtulajdon volt.

A jobbágyok maradványai nyomták bélyegüket Oroszország egész társadalmi rendszerére. Ezek a csökevények a proletariátus kapitalista kizsákmányolásának legvéresebb, legembertelenebb formáit eredményezték, s állandó nélkülözésre, romlásra és nyomorra ítélték az ország lakosságának többségét kitéve a parasztságot. A földesuri és kapitalista elnyomást a cári önkényuralom erőszakoskodása súlyosbította, amely elfojtott minden életet és haladót. A munkásoknak és parasztnak semmiféle politikai joguk sem volt.

A felfőbbi termelési viszonyok, a nagy fináncok vezető körével szövetségben fellépő reakciós földesurak mindenhatósága fékezte az ország termelőerőinek fejlődését, a tudomány, a technika, a kultúra fejlődését és súlyosbította Oroszország függőségét a külföldi tőkétől szemben, amely döntő fontosságú állásokat tartott a kezében a legfőbb ipari ágakban.

A cárizmus vad elnyomó politikát követelt az oroszországi nem-orosz népekkel szemben, erőszakos oroszosításra, e népek nemzeti kultúrájának elfojtására törekedett. A cári kormány ellenségeskedést és nemzeti gyűlölködést szított a népek között, egyik népet a másik ellen bujtogatta. A nem-orosz népek dolgozó tömegei kettős elnyomás alatt szenvedtek — elnyomták őket saját földesuraik és kapitalisták és az orosz földesurak és kapitalisták is.

Az elnyomás valamennyi — földesuri, kapitalista és nemzeti — formájának szorosan egybefonódása az önkényuralom rendőri zsarnokságával, elviselhetetlenné tette a népi tömegek helyzetét s rendkívül kiélezte és elmélyítette a társadalmi ellentéteket. Az ország társadalmi fejlődésének lezárkózott, Oroszország népeinek legégetőbb kérdéseit parancsoló módon megkövetelték a fennálló rendszer szétzuzását, elsősorban a földesuri földtulajdon megszüntetését és a cári monarchia megdöntését. E történelmi feladatok csak a népi, polgári demokratikus forradalom útján voltak megoldhatók.

2. A XVII–XIX. században Nyugaton végbement polgári forradalmaktól eltérően, Oroszországban a polgári demokratikus forradalom vezetője — korunk társadalmának legforradalmibb osztálya — a prole-

tariátus volt. A munkásoktól és a forradalom győzelme létező volt, mert csak ennek a révén vihathott ki demokratikus szabadságjogokat, erősíthette meg szervezeteit, tehetett szert tapasztalatokra és jártasságra a dolgozó tömegek vezetésében, harcolhatott a politikai hatalom meghódításáért.

Az orosz proletariátus kiváló forradalmi erényeit kialakulásának és fejlődésének jellegzetes sajátosságai határozták meg. A munkásság nagy tömegeinek tömörülése a nagyvállalatokban előmozdította a proletariátus öntudatának és szervezettiségi fokának növekedését. Erejének forrása volt az is, hogy messzemenően támogatták a városi- és falusi lakosság felproletár rétegei. A proletariátus jelentős osztályi fejlődött ki Oroszország nemzeti peremvidékein, (Ukrajnában, a Balti országokban, a Kaukázusban, stb.).

A munkásmozgalom már a XIX. század végén az ország politikai életének jelentős tényezője lett. Oroszország munkásoktól és sztrájkarcok és a politikai tömegmozgások folyamán elsajátította a cári rendszer és a kapitalizmus elleni forradalmi harc gyakorlatát.

A proletariátusnak a forradalomban természetes szövetségesei voltak Oroszország sokmillió paraszttömegei. A jobbágyok minden csökevényének a földesuri földtulajdon volt a gazdasági alapja, ezért az agrár parasztkérdés az oroszországi polgári demokratikus forradalom középpontjában állott. A parasztságot létező a proletariátus szövetségese és a határozott demokratikus forradalom hívója tette. Csak forradalmi uton lehetett eltávolítani a földesuri földtulajdon s kivívni a demokratikus szabadságjogokat. Az orosz forradalom parasztforradalom volt, márpedig az ilyen forradalom csak úgy győzhet, ha a proletariátus áll a parasztsággal és vezeti a parasztságot.

A munkásmozgalom lendületétől megremült orosz burzsoázia, amelyet ezernyi szál fűzött a reakciós földesurakhoz és a cári rendszerhez, nem kívánta a demokratikus forradalom győzelmét, a cári rendszernek s a jobbágyok valamennyi csökevényének a felszámolását.

A proletariátus vezetőszerepe (hegemóniája), a parasztság általálalása a burzsoázia tartálékából a proletariátus tartálékává — ez a győkezes különbség az új imperialista korszakban végbement demokratikus forradalmak és a premonopolista kapitalizmusban végbement forradalmak között.

A cári rendszer érdekei szorosan egybefonódott a nyugati imperializmus érdekeivel, ezért megdöntése elkerülhetetlenül meg kellett, hogy rendítse magának az imperialista rendszernek az alapjait is.

3. A XX. század elején Oroszországban rohamosan érlelődött a forradalmi helyzet. Az ipari válság, a munkanélküliség a városokban, az éhínség a falvakon — mindez nagy mértékben súlyosbította a dolgozó tömegek helyzetét.

A proletariátus ezzel a jellemzőkkel: „Le a cári önkényuralommal!” áttért a gazdasági sztrájkokról a politikai sztrájkokra és az utcai tüntetésekre. A munkásmozgalom forradalmasító hatással volt a parasztságra. 1902-ben a pottavai és harkovi kormányzásban és a Volga vidéken tömeges parasztmegmozdulások voltak a földesurak ellen.

A forradalom közeledése rendkívül élesen vetette fel a kérdést: ki vezesse a tömegek harcát. Óriási fontossága volt a munkásmozgalom további sorsára a forradalmi proletárpárt megalakítása, azoknak az ideológiai és szervezési elveknek az alapján, amelyeket Lenin dolgozott ki és az OSZDMP II. kongresszusa (1903. évben) elfogadott. A bolsevikok marxista programmal felvértezve készültek fel a gigászi méretű osztályharcra. Ez a program felölelte mind a proletariátus legközelebbi feladatait a burzsoa-demokratikus forradalomban, mind pedig azokat az alapvető feladatokat, amelyeknek teljesítése a szocialista forradalom győzelméhez és a munkásoktól diktatúrájának megvalósításához vezet.

A meneszközi munkásmozgalom elleni harcban Lenin és a vezetése alatt álló bolsevikok megalapították azt a forradalmi pártot, amely — egységével, vasfegyelmével, a munkásoktól ellenségeivel szemben tanúsított hajtathatatlanságával fogva erős volt ahhoz, hogy egyetlen hatalmas forradalmi hadserghe tömörítse a dolgozók millióit.

A történelmi fejlődés egész menete a nemzetközi munkásmozgalom elcsapátvá tette a marxista-forradalmi párt vezette oroszországi proletariátust. A világ forradalmi mozgalmának súlypontja áttevődött Oroszországba.

4) A forradalom kirobbanása Oroszországban siettetett az 1904–1905-ös orosz-japán háború befejezését — amely az imperializmus korszakában lezajlott első háború egyike volt. A háborút az imperialista ellentétek kiéleződése és azoknak a nagyhatalmaknak az érdekkösszeütközése robbantották ki, amelyek Korea leigázására, Kína felosztására törekedtek és ki akarták terjeszteni uralmukat a Csendes-óceán övezetére. A háború feltárta a cári Oroszország katonai megszervezésének és egész államrendszerének rothadtságát s mélyseges elégedetlenségét és felháborodást váltott ki a tömegek körében.

A munkásmozgalom szakadatlan fellendülése, a háborúellenes hangulat növekedése az országban, a kormánykörök széthúzása — mind azt bizonyították, hogy Oroszország mély forradalmi válság szakaszába lépett.

A forradalom kezdetét az 1905. január 9-i (22) események képezték. Ezen a napon Péterváron belelőttek a békésen tüntető munkásokba, akik a cárt elé akarták járni egy petícióval, hogy feltárják benne bajukat. Több, mint ezer embert öltek meg közülük, többet megsebesítettek. A cári kormány azt remélte, hogy e véres mészárlással megfélemlíti a munkás- és paraszttömegeket és megállítja a forradalmi mozgalom növekedését az országban. E kegyetlen eljárásnak azonban csupán az volt a következménye, hogy szerte-foszlatta a népek a „cár atyuskába” vetett naiv hitét. A proletariátus leckét kapott a polgárháborúból. A munkásoknak legelmaradottabb rétegei kezdtek megérteni, hogy jogaikat csak forradalmi harcra vihathják ki. „A proletariátus forradalmi nevelődése — mondotta Lenin — egyetlen nap alatt annyit haladt, amennyit a százéves, hétköznapi, sivár életnek a hónapjai, vagy évek alatt sem haladhatna.” (Művei, 8. köt. 86. old. Szikra kiad. 1954.)

Az 1905. január 9-i „Véres Vasárnap” kiinduló pontja volt a forradalmi mozgalom hatalmas fellendülésének.

Az egész országban tiltakozó sztrájkok zajlottak le. A pétervári proletariátus jelszava: „halál, vagy szabadság” — megmozgatta egész Oroszország munkásoktól. 1905. január–márciusban csupán az iparban 810.000 munkás sztrájkolt, vagyis kétszerannyi mint az egész előző évtizedben.

A munkásoktól követelt fellett a parasztság is. A forradalmi hangulat magával ragadta a tanuló ifjúságot s a demokrata értelmiségieket. A forradalom, már kezdettől fogva, általános népi jellegű lett.

Az orosz nép védelmében felemelkedtek a szavukak a cárizmus véres kegyetlenkedése ellen a nemzetközi proletariátus és a nyugati kapitalista országok haladó közvéleményének képviselői.

5. A népi forradalom növekvő lendülete a tömegek forradalmi harcának helyes és szilárd politikai vezetését követelte meg a proletárpártól. Az OSZDMP sorában azonban, a meneszközi pártbontó tevékenysége folytán, még nem volt meg az egység. A párt két frakcióra szakadt: bolsevikokra és meneszközeikre. A bolsevikok és a meneszközi különbözőképpen ítélték meg a forradalom jellegét és mozgató erőt, a proletariátus feladatait a forradalomban, ellentétben téziseik voltak a párt stratégiájának és taktikájának kérdésében.

Leninnek, a bolsevikoknak az volt a véleményük, hogy az OSZDMP kebelében kialakult helyzet felszámolására legalkalmasabb lesz a III. pártkongresszus azonnali összehívá-

sa. A kongresszusnak az volt a feladata, hogy véget vessen a meneszközi opportunizmusnak a szervezési és taktikai kérdésekben és hogy megállapítsa a proletariátus egységes taktikáját a demokratikus forradalomban.

Az OSZDMP III. kongresszusa Londonban, 1905. áprilisában ült össze. A kongresszus megállapította a proletariátusnak, mint a forradalom vezetőjének feladatait és kidolgozta a párt stratégiai tervét a forradalom első szakaszában: a proletariátusnak — szövetségben az egész parasztsággal és elszigetelve a burzsoáziát — harcniuk kell a burzsoa-demokratikus forradalom győzelméért.

A kongresszus kidolgozta a párt marxista forradalmi taktikáját, megállapította, hogy a pártnak és a munkásoktól legfőbb feladata átérni a politikai tömegsztrájkokról a fegyveres felkelésre és rámutatott a felkelés gyakorlati előkészítésének szükségességére. A kongresszus felhívta a pártszervezeteket, hogy támogassák a parasztmozgalmat és alakisán forradalmi parasztbizottságokat a falvakon. A pártszervezetek többsége elfogadta a III. kongresszus határozatait, mint a demokratikus forradalom győzelméért folyó harc programját. Ezek a határozatok alkották a párt egész gyakorlati tevékenységének alapját.

6. A III. kongresszus határozatait, a bolsevikok forradalmi stratégiájának tervét és taktikáját vonalát elméletileg szénálisan megalapozta Lenin „A szocialdemokrácia két taktikája a demokratikus forradalomban” című, 1905-ben megjelent könyvében.

A marxizmus történetében Lenin fedte fel először az imperializmus szakaszában végbement polgári-demokratikus forradalom jellegzetes vonásait, mozgató erőt és távtálat. Oroszország társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésének tudományos elemzése alapján és a világforradalmi mozgalom tapasztalataira támaszkodva, Lenin megalapozta a proletariátus hegemoniájának eszméjét a burzsoa-demokratikus forradalomban. Ez az eszme alkotta a párt stratégiájának és taktikájának alapját. Lenin ugyanakkor megsemmisítő bírálatnak vetette alá a meneszközi oportunista téziseit, amelyek a liberális burzsoázia hegemoniáját igyekeztek biztosítani a forradalomban, kisebb reformokkal akarták helyettesíteni és korlátozni akarták a forradalmat, továbbra is fenn akarták tartani a földesuri önkényuralmi rendszert. Lenin leleplezte a liberális burzsoázia ellenforradalmi szerepét és kimutatta, hogy a liberális burzsoázia arra törekszik, hogy megegyezzen a legreakciósabb erőkkel, megaludjon a cári rendszerrel.

Lenin minden vonatkozásában kidolgozta a munkásoktól és a parasztságtól szövetségének eszméjét, kiemelte a munkásoktól vezető szerepét a szövetségben. Kifejtette, hogy e két osztály szövetsége elengedhetetlen feltétele a népi forradalom győzelmének.

A forradalmi, bolsevik taktika és az oportunista, meneszközi taktika között a munkás-paraszt szövetség lenini eszméje megszabta a határvonalat.

Lenin műve mélyrehatóan elemelte, milyen uton és milyen módszerekkel kell harcolniuk a dolgozóknak a forradalom győzelméért. Lenin kifejtette, hogy a politikai tömegsztrájk igen határozó eszköz a tömegek forradalmi mozgósítására és a cári rendszer elleni nyitáshoz való

bevonására. A Párisi Kommuné tapasztalatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a cári rendszer megdöntésének és a demokratikus közársaság kivívásának legfontosabb eszköze a nép fegyveres felkelése. Marx és Engels halála után Lenin tüzte ki először gyakorlati feladatul a fegyveres felkelés megszervezését; e feladat teljesítésének kellett alárendelni a párt egész tevékenységét a forradalom időszakában.

Lenin bebizonyította, hogy a győzelmes burzsoa-demokratikus forradalomban, amelynek vezetője és fő mozgató ereje a proletariátus, nem a burzsoázia diktatúrájához kell vezetnie, mint ahogyan ez a polgári forradalmak idején történt, hanem a proletariátus és a parasztság demokratikus-forradalmi diktatúrájához. Ezzel a forradalom alapvető kérdése — az államhatalom kérdése — új megoldást nyert. A proletariátus és a parasztság demokratikus forradalmi diktatúrájának politikai szerve, Lenin fellogása szerint, egy ideiglenes forradalmi kormány kellett, hogy legyen és ennek a felfegyverzett népre kellett támaszkodnia.

A párt és a munkásoktól szempontról Lenin egyik legnagyobb érdeme az, hogy a megszakítás nélküli forradalomról, a forradalmi parasztmozgalomról és a proletárforradalom összekapcsolásának szükségességéről szóló ismert máxi tételekre támaszkodva, valamint Oroszország gazdasági és politikai fejlődésének mélyreható elemzése alapján, kidolgozta a polgári demokratikus forradalom szocialista forradalommá való átalakításának elméletét. „A szocialdemokrácia viszonya a parasztmozgalomhoz” című cikkében Lenin ezt mondja: „A demokratikus forradalomból, erőnknek, az öntudatos és szervezett proletariátus erőinek mértékében, azonnal elkezdjük az átmenetet a szocialista forradalomba. A megszakítás nélküli forradalom mellett vagyunk. Nem állunk meg féluton”. (Művei, 9. kötet, 213. old., oroszul).

A szocialdemokrácia két taktikája a demokratikus forradalomban” című munka rendkívüli fontossága továbbá abban áll, hogy Lenin e művében megalapozta és kifejtette a párt III. kongresszusának határozatait, a bolsevikok forradalmi stratégiáját és taktikáját, ideológiát sikon szelvezte a meneszközi marxizmus-ellenes fellegást a pártnak a forradalomban követendő elméletét és gyakorlatát illetően. Lenin egyúttal leleplezte a II. Internacionálé oportunista vezetőinek reformista tételeit, amelyek az orosz meneszközi támogatották. Lenin az új történelmi feltételek között alkotó módon továbbfejlesztette Marx és Engels tanítását s ezzel hatalmas ideológiai fegyverrel vértette fel nemcsak az orosz proletariátust, hanem a nemzetközi proletariátust is, a társadalom forradalmi átalakításáért folyó harcban. A proletariátusnak a polgári demokratikus forradalomban és a szocialista forradalomban való hegemoniájára vonatkozó tanítás, a munkásoktól és a parasztságtól szövetségéről és a proletariátus és a parasztság forradalmi-demokratikus diktatúrájáról szóló tanítás kidolgozásával Lenin előbbre vitte a marxista elméletet, lerakta a kommunista párt politikai (taktikai) alapját. Lenin a szocialista forradalom új elméletével gazdagította a marxizmust s ez az elmélet hatalmas ideológiai fegyvernek bizonyult a kommunista párt kezében a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelméért vívott harcban.

II.

sztrájk és két formájának szoros, megbontathatlan kapcsolata különleges erőt adott a munkásmozgalomnak.

1905 nyarának egyik legjelentősebb forradalmi eseménye az ivanovovonnyeszenszki híres sztrájk volt, amelyet a bolsevikok vezettek. A munkások már a sztrájk első napjaiban megalakították forradalmi szervüket — a meghatalmazottakat szovjetjeit. Ez volt az oroszországi munkásképviselek első szovjetjeinek egyike.

A politikai tömegharc példáját szolgáltatták Lengyelország nagy ipari központjának, Lodznak a textil munkásai. A lodzi munkások 1905 júniusában, válaszként egy munkásgyűlés verbefojtására, kimondták az általános sztrájkot s ennek következtében barrikádokat emeltek, utcai harcokat vívtak a cári csapatokkal. Ez volt az oroszországi proletariátus első fegyveres fellépése. Fegyveres összetüzközésekre került sor Varsóban, Oroszországban, Rigában, Libavában és más városokban is.

8. 1905 őszén a forradalmi mozgalom már az egész országra kiterjedt. 1905 októberében a moszkvai és pétervári munkások kezdeményezésére általános politikai sztrájk robbant ki egész Oroszországban s kiterjedt csaknem az összes nagy, ipari központra. Az októberi sztrájk a proletariátus nagyszabású politikai tüntetésére terebélyesedett. E sztrájk a következő lelszavak jegyében folyt le: „Le az önkényuralomra! Eien a demokratikus közársaság!” A sztrájk részvevőinek száma egész Oroszországban meghaladta a 2 milliót. A

cári kormány a tömegek nyomására kénytelen volt kibocsátani október 17-i kiáltványát, amelyben álnok módon polgári szabadságjogokat, a törvényhozó Duma összehívását ígérte a lakosságnak. A proletariátus hőies sztrájkharcával — hacsak rövid időre is — kivívta a maga és az egész nép számára a szolás, a saját, a szakszervezeti szabadságot és más olyan szervezetek létrehozásának jogát, amelyek addig elképzelhetetlenek voltak Oroszországban: az ország történetében első ízben törvényesen kezdtek megjelenni a forradalmi lapok.

Az oroszországi proletártömegek forradalmi géniusza a cári rendszerrel vívott harc közben olyan politikai tömegszervezetet hozott létre, amely pártatlanul áll a világtörténelemben — a munkásképviselek szovjetjeit. Szovjetek alakultak Moszkvában, Péterváron, Tveriben, Kosztromában, Lugánszban, Jekatierinoszlovában, Szaratovban, a doni Rosztovban, Kievvben, Odesszában, Nyikolajevben, Novorosziszksben, Bakuban, Krasznojárszkban, Csitában és más munkáslakta helyeken és városokban. A munkásképviselek szovjetjei, amelyek a sztrájkharc vezető szereiként jöttek létre, egy új forradalmi hatalom szerveinek csirái lettek.

Ellentétben a meneszközeikkel, akik a szovjeteket csupán helyi önkormányzati szerveknek tekintették, a bolsevikok nagyra értékelték a tömeges forradalmi kezdeményezését, önálló tevékenységét. V. I. Lenin, a bolsevikok azt tartották, hogy a szovjeteknek a forradalom folyamán a fegyveres felkelés szerveivé kell válniuk, a proletariátus és a parasztság demokratikus-forradalmi diktatúrájának szerveivé.

A forradalomban kimagasló szerepük volt a bolsevikok vezette moszkvai szovjetnek és moszkvarejoni szovjeteknek, amelyek következtében forradalmi politikát folytattak és a fegyveres felkelés szervei lettek. A bolsevikok vezették a szovjeteket az ország számos más városában is.

A munkásoktól és az első orosz forradalom éveiben látott hozzá első ízben saját szakszervezetek, mint a széles proletártömegek szervezeteinek megalakításához. A szakszervezetek már elejétől fogva a forradalmi szocialdemokrácia közvetlen befolyása és vezetése alatt alakultak meg.

A nyugateurópai országok szakszervezeteitől eltérően, az oroszországi szakszervezetek a proletariátus forradalmi pártjának létrejötté után alakultak meg és tevékenyen részt vettek annak vezetésével a cári rendszer és a kapitalizmus elleni harcban. A bolsevikok nagy fontosságot tulajdonítottak a szakszervezetek megszervezésének és megerősítésének, elsősorban küzdöttek a meneszközi szakszervezetek „semlegeségére” vonatkozó oportunista tézisei ellen és a szakszervezeteknek a munkásoktól harcos forradalmi szervezeteivé való átalakításáért.

9. Megmutatkozott, hogy az orosz proletariátus az összes dolgozók léteérdekeinek legkövetkezősebb képviselője, az általános demokratikus mozgalom vezetőereje. „Forradalmunk egyetlen vezetője, amely érdekelt abban és képes arra, hogy Oroszország forradalmi erőt a cári önkényuralom ellen rohamra vezesse — ez az egyetlen vezér a proletariátus — írta J. V. Sztálin. — Csak a proletariátus tömöríti maga köré az ország forradalmi elemeit, csak ő vízi majd végig forradalmunkat!” (Sztálin művei, 2. kötet, 67. old., Szikra 1949).

A munkásmozgalom rohamos fejlődése nagy visszhangot váltott ki a falvakon, s hozzájárult a nagy paraszti tömegek forradalmi harcának kibontakozásához.

1905 folyamán több mint 3500 parasztmegmozdulást jegyeztek fel. A paraszti harcra a földesurak ellen fokozatosan egyre élesebb formákat öltött. 1905 őszén a parasztfelkelések kiterjedtek már az egész központi felekeföld-vidékre, a Volga-vidékre, Ukrajnára, a Transz-Kaukázusra, a balti vidékekre. A parasztsággal forradalmi mozgalomnak fejlődésében kivételes jelentősége volt a bolsevikok Lenin által kidolgozott agrárprogramjának. A lenini agrárprogram a földbirtokosok, egyházak, kolostorok, nemeselek földjeinek és a cári uradalomnak az elkobzását s az egész föld államosítását követelte. A bolsevikok ezeket a követeléseket összekapcsolták a cári önkényuralom megsemmisítésére és a demokratikus közársaság megteremtésére irányuló követelésekkel, a meneszközi viszont a föld municipalizálásáról szóló agrárprogramjuk értelmében békés uton fokozatosan akarták megreformálni, a földesuri-önkényuralmi rendszert. A bolsevikok felszólították a parasztságot, hogy vegyék nyomban birtokukba a földesurak földjeit, létesítsenek forradalmi parasztbizottságokat, támogassák tevékenyen a proletariátust a cári rendszer ellen folytatott harcban. A bolsevik szervezetek rendkívül fontosnak tartották a parasztmozgalomban legtevékenyebb falusi proletár és félproletár rétegek tömörítését.

(Folytatása a 3-ik oldalon).

Az első orosz forradalom 50. évfordulója

(Té z i s e k)

(Folytatás a 2. l. oldalról)

A bolsevikok elszántan küzdtek a szocialforradalmárok békésen kialakított politikai kalandorsága ellen, a parasztságnak a liberális burzsoázia befolyása alóli felszabadításáért.

10. A munkások és parasztok forradalmi mozgalmának hatására és a cári rendszernek az orosz-japán háborúban elszenvedett veresége nyomán forradalmi megmozdulásokra került sor a hadseregben és a hadi-tengerészetben is; ezek a megmozdulások szerves részét képezték a forradalomnak, s széles népi jellegű bizonyították.

Az első orosz forradalom kiemelkedő eseménye volt a „Pátyomkin” páncélos cirkáló kitört lázadás (1905 június). A fellázadt matrózok hatalmukba kerítették a nagy hadihajót és nyitottak a forradalom oldalára állottak. A Pátyomkin kitört lázadás dícsősége lap hazánk népi forradalmi mozgalmainak történetében.

A „Pátyomkin” matrózainak hőstettét értékelve, V. I. Lenin ezt írta: „A „Pátyomkin” páncélos pedig le nem győzött forradalmi terület maradt és bármilyen is lesz a sorsa, itt áll előttünk ez a kétségbevonhatatlan és rendkívül nagy jelentőségű tény: ki-érte a forradalmi hadsereg magának megteremtését” (Művei 8. köt. 572. old., Szikra kiad. 1954).

1905 őszén lázongások törték ki a katonák között Harkovban, Kievdében, Minszkben, Taskentben, Noronyezsben, Peszkovban, Varsóban és más városokban. A forradalmi forrongás kiterjedt a távolkeleti hadsereg egységeire: lázadás tört ki Kronsztadtban, Vladivosztokban, Szesszopolban.

11. Az orosz proletariátus forradalmi példamutatása a cári rendszer elleni harcra lelkesítette valamennyi oroszországi nemzetiség dolgozó tömegeit. Ami a sztrájkharcban tanult elszántságot illeti, a rigai, lodzi, varsói, baki munkások ugyanúgy becsülettel helytálltak, mint a pétervári és moszkvai munkások. A paraszttömeg mozgalom nagy lendületet vett a nemzeti védelmi ügyekben. A Balti-tenger vidékén a paraszti elkelgettek a hivatalnokokat, földtulajdonosokat, birtokosokat, kemény harcokat vívtak a reguláris cári csapatokkal; például nagy lendülettel vett a paraszttömeg mozgalom Gruziaiban. A legizgalmasabb népi nemzeti felszabadító mozgalom, az elválasztatlan, szerves része volt az oroszországi forradalmi mozgalomnak.

Az orosz proletariátus szívesen támogatta a nemzeti felszabadító mozgalmat, védelmezte a nemzet önmegvédelmi jogát, elszántan küzdött a cárizmus és az unalmodó osztrák-szlovén imperialista politikája ellen, amelyek arra törekedtek, hogy szétszaggassák az oroszországi népi forradalmi akciókat, egyesítsék a bolsevikok kíméletlen harcát folytatott a burzsoa-nacionalisták ellen, a proletárinternacionalizmus szellemében nevelték a tömegeket, megmagyarázták, hogy a nemzeti elnyomást csak az összes nemzetiség dolgozó által folytatott közös forradalmi harc eredményeként lehet megszüntetni.

12. A forradalom további fejlődése szükségessé tette az áttérést az általános sztrájkra a forradalmi harc magasabbrendű formájára — a fegyveres felkelésre.

A bolsevik szervezetek, az OSZDMP III. kongresszusa határozatainak megfelelően kitartóan előkészítették a fegyveres felkelést, Lenin, a párt vezetője, aki 1905 novemberében külföldről visszatért Pétervárra, a tömegek vezetésére és a fegyveres felkelés előkészítésére irányuló pártmunka élén állt, Lenin leplezte az ellenforradalom terveit, éberségre intette a proletariátust, arra buzdította, hogy vágjon vissza az ellenségnek.

Az első orosz forradalom fejlődésének csúcspontja a decemberi fegyveres felkelés volt, amelyet a proletariátusnak az egész 1905. év folyamán lezajlott tömegjellegű megmozdulásai készítettek elő.

A moszkvai munkások voltak az elsők, akik magasra emelték a cári rendszer elleni fegyveres felkelés zászlaját. A munkásképviselek moszkvai szovjetje, amelyet a bolsevikok vezettek, december 7-én (20-án) kimondta az általános politikai sztrájkot abból a célból, hogy azt fegyveres felkeléssé változtassa át. A munkások rendkívül egyöntetűséggel léptek fel. Minden vállalatban leállt a munka. December 9-én (22-én) megindultak a moszkvai munkások barikád-harcai a cári kormány csapatai ellen. A felkelés fő támpontja Presnyva, Zamoszkvorecsje és a Rozovszko-Szimonovszkij-rajon volt. A fegyveres munkások kilenc napon át hőiesen harcoltak a cári csapatok ellen. Az utcai barikád-harcokban a

félfegyverzett osztagok mintegy 8000 tagja vett részt, akiket az egész munkástömeg támogatott. Különösen markos és elkeseredett jellegű volt a felkelés Presnyván. A felkelés előfújtására a cári kormány jelentékeny katonai erőket küldött Moszkvába. A decemberi fegyveres felkelés folyamán a munkások csodálatos hősiességről, bátorságról és önfeláldozásról tettek tanúbizonyságot s a végsőként megőrizték megindhatatlanságukat és harci szellemüket. „Mi kezdünk el. Mi is fogjuk befejezni... Vér, erőszak és halál lesz még az osztály-résztünk. De ez nem számít. A jövő a munkásoké. Nemzedékről nemzedékre, minden országban Presnya példájából fognak elszántságot tanulni” — hangzott a presnyai harci osztagok vezénkarának utolsó parancsa.

Az 1905. decemberi felkelés megmutatta, hogy a forradalom 11 hónapja alatt óriási arányokban növekedett az orosz proletariátus politikai öntudata. Míg 1905. januárjában a munkások ezrei templomi fohászatokat énekelve, templomi zászlókkal, bízva vonultak a cári palota elé, hogy „egy parányi könyörületért” esedezzenek, 1905. decemberben az orosz proletariátus már fegyverrel a kezében, hőiesen harcolt a barikádokon a cári rendszer megdöntéséért, a demokratikus köztársaság megteremtéséért.

A cári rendszer kegyetlenül vérbefojtotta a decemberi fegyveres felkelést. A felkelés vereségének fő oka az volt, hogy a vezetés elmaradt az osztályon növekvő mozgalom követelménye mögött. A felkelés késve kezdődött és elmulasztotta a kedvező pillanatot, amikor zendülések voltak a moszkvai helyőrség katonáinak egy része között. Miután a cári kormány letartóztatta a bolsevikok moszkvai bizottságát, a moszkvai fegyveres akció egyes, egymástól elszigetelt rajonok felkelésévé változott. A felkelés előkészítő szakaszában nem alakítottak kiképzett fegyveres osztagokat, a munkásoknak nem volt elég fegyverük.

A moszkvai munkások fegyveres felkelése nem alakult át az egész oroszországi proletariátus egyidejű végrehajtott, egységes akciójává. Ennek folytán a cári kormánynak nemcsak Moszkvában sikerült a felkelést elfojtatnia, hanem vérbefojtatta a Don-medencét, Harkovot, Krasnojarsk, csitai, novoroszijzskij, permi, szormovól, leltországi, finnországi és más fegyveres megmozdulásokat is. A fegyveres felkelés sikertelenségének oka volt a védekező taktika is, amely „a fegyveres felkelés halála” (Marx). A felkelés leveréséhez hozzájárult a munkások és a szocialforradalmárok zűléstől tevékenysége.

A decemberi fegyveres felkelés tanulságait értékelve, Lenin utólag a következőket írta: „A világtörténelemben a forradalmi harc első ízben érte el a fejlődésnek olyan magas fokát, és először bizonyult olyan erősnek, hogy a fegyveres felkelés a tömegsztrájkjával, ezzel a jellegzetes proletárfegyverrel együtt lépett fel. Világos, hogy ennek a tapasztalatnak nemzetközi jelentősége van minden proletárforgalom számára. (Művei, 31. köt., 348. old., Szikra kiad. 1951).

13. A decemberi felkelés leverése után, a forradalom második szakaszába lépett. E szakasz jellegzetes vonása a forradalmi hullám fokozatos apátja és a reakció növekedése volt.

A cári kormány az amerikai imperialisták közvetítésével egyenletes békét kötött Japánnal, majd csapatainak zömét a forradalom elfojtására irányította. A „fekete százak” bandából toborzott pogromlovagok rendőrségének büntető osztagai, a hadi-törvényszékek, a tömeges kivégzések, a munkás- és parasztszervezetek elleni rendőri megtorlások segítségével a cári rendszer a munkásoktól forradalmi élcsapatának megsemmisítésére és az egész nép megfélemlítésére törekedett. Ezer meg ezer forradalmi harcos a cári főhérok áldozatául esett.

A cári kormány egymás ellen uszította a népeket, zsidóellenes pogromokat, tatár-örmény mérszárlásokat szervezett.

Hogy szétbomlassza és gyengítse a forradalmi mozgalmat, hogy félrevezesse a parasztságot és elszakítsa a proletariátustól, a cári rendszer elhatározta az állami Duma összehívását. Az orosz burzsoázia politikai pártjai — a kadelek és oktoberisták — a cári monarchiával és a feudális földesurakkal való közvetlen cinkosság útjára lépve, segítettek a cári rendszer a forradalom elfojtásában.

De a forradalom e nehéz körülmények közepette is tovább folyt. A proletariátus, amely elsőnek kelt harcba a cári rendszer ellen, tovább folytatta a harcot s utolsóként vonult vissza. A proletariátus, elszánt harcá-

val és a tovább folyó politikai tömegsztrájkokkal fékezte az ellenforradalmi offenzívát és bevonta a forradalmi mozgalomba az összes rejtett erőtartályokat.

1906-ban nagy arányokat öltött a paraszttömegmozgalom, s kiterjedt Oroszország megyéinek felére. 1906. nyarán kitört a sveaborgi és kronstadti tengerész-lázadás.

14. A forradalmi apály körülményei közepette a bolsevikok megváltoztatták taktikájukat. A tömegeknek a cári rendszer elleni támadásra való közvetlen előkészítéséről a bolsevikok áttértek a szervezett visszavonulás taktikájára, a legális munkának az illegális munkával való összekapcsolására.

Az első orosz forradalom éveiben Lenin kidolgozta a Duma kérdésében alkalmazandó forradalmi taktikát, amely gyökeresen különbözött a mensevikeknek és a II. Internacionálé opportunista taktikájától, akik a parlamenti tevékenységet tekintették a proletariátus legfőbb harci formájának.

A Duma kérdésében alkalmazott bolsevik taktika célja az volt, hogy megnyerje a parasztságot, megteremtse a Dumában a munkásoktól és a parasztságtól képviselőinek forradalmi tömbjét és kivonja a parasztságot a liberális burzsoázia befolyása alól. A bolsevikok szószékül használták fel a Dumát a forradalmi agitációna, arra, hogy leleplezzék az önkényuralom összes borsalmait és az ellenforradalmi burzsoázia árulását.

Ami a menseviket illeti, ők azt az irányt követték, hogy biokkolt alakítsák az ellenforradalmi burzsoáziával (a kadelekkel). Segítették őket törekvésükben, hogy elhússák a tömegeket a Duma révén „békés” uton ki lehet vinni a szabadságot és a parasztságot földhöz juthatnak.

A bolsevikoknak a Dumában kifejtett tevékenységük során szerzett tapasztalataik igen nagy jelentőségűek voltak és igen nagy jelentőségűek ma is a nemzetközi forradalmi mozgalom szempontjából. A többi ország kommunista és munkáspártjai e tapasztalatok alkotó felhasználásával dolgozzák ki parlamenti taktikájukat. Az 1905—1907. évi forradalom megmutatta, hogy a bolsevikok képesek a legbonyolultabb körülmények között, az osztályok közötti erőviszonyok gyors eltolódásának esetén is helyesen vezetni a munkásmozgalmat, elérni állni a tömegek forradalmi lendületének és bátor harcra vezetni őket, hogy a bolsevikok az adott pillanatban ki tudják vonni a forradalmi erőket a csapás elől, hogy újabb harcra készítsék elő őket.

A mensevikék ugyanakkor gyáva reformistáknak bizonyultak, cserben hagyták a forradalmat, a monarchista liberális burzsoáziával való megbékülés és a cári rendszerrel való kiegyezés útjára léptek.

15. A forradalmi nép ellenállása olyan erős volt, hogy a cári rendszernek csak másfél évvel a decemberi fegyveres felkelés leverése után sikerült elfojtatnia a forradalmat.

A forradalom vereségének legfőbb oka abban állott, hogy nem sikerült egységes forradalmi mederbe terelni a munkások, parasztok és katonák akcióit. A munkások és parasztszövetsége a forradalom idején még nem volt tartós, a parasztszövetség csak szóróvénnyel, szervezettől és határozatlanul lépett fel: a parasztságot jelentékeny tömegek akkoriban még a szocialforradalmárok befolyása alatt álltak. A parasztszövetségi felépítése a földesurak ellen akkor volt a legerősebb, amikor a cári kormánynak már sikerült elfojtatnia az ország ipari központjaiban a forradalom legfőbb góciát. A földesurak ellen felkelő parasztszövetsége még nem ment harcba szállni a cárral, még hiit abban a lehetőségben, hogy földet kaphat a cártól. Ez a tény döntötte el a hadsereg magatartását is, amely többségben segítette a cári munkások és parasztszövetségi forradalmi akcióinak elfojtásában. A munkások sem léptek fel eléggé egységesen. Egyes elszigetelt munkásoztagok kesve csatlakoztak a közös harcra.

A mensevikék árulása következtében a proletariátus pártjának soraiban nem voltak egységesek, ez megosztotta a munkásoktól soraiban, így módon pedig gyengítette a munkásoktól, a forradalom vezetőjét. Ezek miatt az okok miatt a proletariátus akkor még nem tudta teljes mértékben betölteni a forradalom igazi vezetőjének szerepét és győzelemre vinni a forradalmat.

A forradalom elfojtásában az önkényuralmat a külföldi imperialisták is támogatták. A francia, angol, osztrák és belga bankárok nagy kölcsönöket folyósítottak a cári rendszernek a forradalom elfojtására. Makszim Gorkij, a nagy proletáriró igen

helyesen jegyezte meg: hogy ez „Judas-kölcsön” volt. A császári Németország fegyveres beavatkozására készült az orosz forradalom ellen, arra az esetre, ha az győzelmet arat.

A forradalmat előidéző főbb gazdasági és politikai tényezők az 1905—1907-es forradalom leverése ellenére sem veszítettek el határejuket. Így elkerülhetlenné vált egy újabb forradalmi robbanás.

Noha a menesvik likvidátorok s a munkásmozgalom más árulói és renegátjai hazug módon azt jósolták, hogy Oroszországban lehetetlen egy újabb forradalom, a bolsevikok szüntelenül hangoztatták a demokratikus forradalom és ugyazintén a szocialista forradalom elkerülhetlenségét. V. I. Lenin kifejtette, hogy az orosz proletariátust „nem valamilyen halvány remény, hanem az a tudományosan megalapozott meggyőződés vezérli, hogy a forradalom meg fog ismétlődni”. (Művei, 17. köt., 211. oldal, Orosz kiadás).

A reakció uralmának nehéz éveiben a kegyetlen cári ildőzések közepette, a bolsevikok a munkásoktól köré tömörítették az ország demokratikus erőit, megvalósították a munkásoktól és a parasztságtól harci szövetséget, erősítették Oroszország népeinek internacionalista egységét, előkészítették a munkástömegeket az újabb döntő támadásra az önkényuralom ellen, a földesurak és a burzsoázia uralmának megdöntését szolgáló harcra.

16. Az első orosz forradalom nagyfontosságú eseménye volt Oroszország történetének, hatalmas befolyást gyakorolt az ország egész további fejlődésére, mely nyomokat hagyott a nép tudatában. A forradalom öntudatos, alkotó forradalmi tevékenységre ébresztette a legszélesebb tömegeket és felbecsülhetetlen politikai tapasztalatokkal gazdagította őket.

A cári rendszer ellen vívott 1905—1907. évi kemény harcokban lerakták az oroszországi elnyomott népek egységes forradalmi frontjának szilárd alapjait. E front élén a hősi orosz proletariátus haladt.

A forradalom egyik legfontosabb eredménye az volt, hogy hatalmas mértékben megerősödött a dolgozó tömegeket vezető proletariátusnak, mint legfőbb társadalmi erőnek a szerepe. A proletariátus kiragadta a liberális burzsoázia kezéből a nép-tömegek vezetését a demokratikus forradalomtól folyó harcban s bizonyította, hogy az imperializmus korszakában a forradalom vezetője csakis a munkásoktól lehet. Az első orosz forradalom történelmi tapasztalata megmutatta, hogy a proletariátus ott is az általános demokratikus mozgalom vezetőjévé tud válni, ahol a kapitalizmus fejlődésének elmaradása miatt számbelileg kisebbséget alkot az ország lakosságához viszonyítva.

A forradalom ékesszólóan bebizonyította, hogy a munkásoktól egysége nélkül nem lehet kivívni a győzelmet a kizsákmányolók felett. A forradalom tanulságai megmutatták, hogy a munkásoktól és az összes dolgozó igazi irányítójának és vezetőjének szerepét csak a harcban forradalmi marxista párt, egy olyan típusú párt képes betölteni, amely gyökeresen különbözik a II. Internacionálé pártjaitól.

Az első orosz forradalom, amely jellegénél fogva polgári-demokratikus forradalom volt, ugyanakkor proletárforradalom volt nemcsak azért, mert a proletariátus a forradalom vezetőjeként lépett fel, hanem azért is, mert a forradalom menetét és példátlanul hatalmas méreteit a proletár harci formák és módszerek határozták meg.

A forradalom tapasztalata feltárta a politikai tömegsztrájkoknak, mint a tömegek forradalmi mozgósítására szolgáló eszközöknek hatalmas jelentőségét. Az oroszországi munkásoktól későbbi forradalmi harcban is felhasználta a politikai sztrájkot, a kipróbált fegyvert. A pétervári munkások és katonák politikai sztrájkjával egybekapcsolt fegyveres felkelése 1917 februárjában lehetővé tette, hogy a nép néhány nap alatt első-pörje a cári rendszert. A forradalom a fegyveres felkelés tapasztalatával gazdagította a munkásoktól és a bolsevikok ezt a tapasztalatot az 1917 októberi fegyveres felkelés előkészítésében és végrehajtásában is felhasználta.

Az 1905—1907-es forradalom első történelmi igazolása volt a munkáspárt szövetségéről szóló lenini eszméjének. A cári rendszer és a burzsoázia megdöntéséért vívott harcban, a szocialista átalakítások közepette kialakult és megszilárdult munkás-paraszt szövetség jelenté- ma a szovjet rendszer szilárdoságának és töretlen erejének rendíthetetlen

alapját a hatalmas erő képviselő szocialista társadalom fejlesztéséért és megerősítéséért, a kommunizmus építéséért folyó harcban.

A munkás-paraszt szövetségről szóló lenini eszmét ragyogóan igazolták a nagy kínai népek és az európai és ázsiai népi demokratikus országok dolgozóinak történelmi győzelmei. A munkásoktól és a parasztságtól szövetsége — a munkásoktól vezetőszerepével és szövetségben — alapja lett a népi demokratikus rendszernek, amely sikerrel hoz létre gyökeres szocialista átalakulást a népi demokratikus országokban.

Az orosz munkások és parasztszövetség 1905-ben a történelem folyamán első ízben vetették fel gyakorlatilag a proletariátus és a parasztszövetség forradalmi-demokratikus diktatúrájának kérdését, egy új, népi hatalom kérdését, hogy a munkásoktól szovjetjei, amelyek az első orosz forradalom alatt alakultak meg, az oroszországi munkásoktól legnagyobb történelmi vívmányai közé tartoznak. A szovjet hatalomnak, amely országunkban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme nyomán meghonosult. Az első szovjetek tapasztalataiból indult ki Lenin, amikor később kidolgozta a szovjetekről, mint a proletárdiktatúra államformájáról szóló tanítását.

Az 1905—1907-es forradalom leplezte a liberális burzsoázia ellenforradalmi jellegét, gyengítette befolyását és politikai erőtartályait, elsősorban a parasztságnak az elvesztéséhez vezetett.

Az első orosz forradalom egyik fontos eredménye volt, hogy ingadozóvá tette a hadsereget — a cári rendszer egyik főpillérét.

Az első orosz forradalom gyakorlati próbátétel elé állította a két politikai vonalat — a bolsevikok forradalmi stratégiájának és taktikájának vonalát és a mensevikék ezzel merőben ellentétes, oportunista vonalát. A forradalom menete igazolta a V. I. Lenin, a kommunista párt megalapítója és vezetője által kidolgozott bolsevik stratégiai terv és taktikai vonal helyességét.

17. Az 1905—1907-es orosz forradalom megnyitotta az imperialista korszak forradalmi harcainak szakaszát. Az a csapás, amelyet az oroszországi forradalmi munkások és parasztszövetség a cári rendszerre mérték, ugyanakkor csapás volt az egész imperialista rendszerre is.

Az oroszországi forradalom felkeltette a nyugateurópai proletariátus forró együttérzését az orosz munkások és parasztszövetségi forradalmi harcával. Tiltakozó sztrájkok és tüntetések hullámá borította el Európa minden országát.

A. Bebel, K. Liebknecht, R. Luxemburg és a nemzetközi munkásmozgalom más kiváló elharcosai nagyra értékelték az orosz proletariátus harcait. Karl Liebknecht az oroszországi forradalmi eseményeket az európai népek történetében bekövetkezett fordulópontnak minősítette és felszólította a német munkásokat, hogy „keljenek fel az orosz forradalom zászlaja alatt”.

Az oroszországi forradalom hatalmas befolyást gyakorolt a gyarmati és félgymarmati országok nemzeti felszabadító mozgalmaik fejlődésére. „Az orosz forradalom — jeltette ki Lenin — egész Ázsiát megmozgatta. A törökországi, perzsiai és kínai forradalom azt bizonyítja, hogy az 1905-ös hatalmas felkelés mely nyomokat hagyott és hogy hatásait, amely száz- és százmilliók elrehabilitálta mozgalmában nyilvánul meg, nem lehet megsemmisíteni.” (Művei, 23. köt. 272. old., Szikra kiad. 1951.)

Az 1905—1907-es forradalom ilyen módon bebizonyította, hogy a világ forradalmi mozgalmaik központja Oroszországba helyeződött át, s hogy a hősi orosz proletariátus az egész világ forradalmi proletariátusának élcsapata lett.

Az első orosz forradalom eseményei megmutatták, hogy a nyugati munkásmozgalmat és a keleti nemzeti felszabadító mozgalmat elfojtó nemzetközi reakció legfőbb támasza többé már nem a cári rendszer volt, hanem a nyugateurópai és az Amerikai Egyesült Államok-beli imperialista burzsoázia, amely megmentette a cári rendszert a forradalomtól.

18. Az oroszországi munkásoktól forradalmi gyakorlata komoly csapást mért a II. Internacionálé oportunista, igazolta az alkotó marxizmus hatalmas erejét, a leninizmus elméletének és taktikájának óriási jelentőségét a proletariátus forradalmi harcában.

A forradalom megdöntötte a II. Internacionálé pártjaiban uralkodó ama felfogást, hogy a polgári forradalomban elkerülhetetlen a burzsoázia hegemoniája, s beigazolta a proletariátus hegemoniájáról szóló

lenini tanítás helyességét. Az első orosz forradalom hasonlóképpen megcáfolta a II. Internacionálé oportunista és az orosz menesviknek rendkívül káros dogmáját a parasztszövetség jellegéről s arról, hogy a proletariátus képtelen a parasztsággal szövetségben felszabadítani a földesurak és kapitalista igit.

A polgári demokratikus forradalomnak szocialista forradalommal való átalakításáról szóló lenini elmélet szétzúzta a II. Internacionálé oportunista dogmáját, ama dogmát, hogy a polgári és a szocialista forradalom között hosszabb időszakkal kell elteltetnie és megvilágította a világ proletárai előtt a kapitalista zsarnokság alóli felszabaduláshoz vezető harc útját.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme országunkban a proletárforgalom lenini elméletének diadala volt. A testvéri kommunista és munkáspártok alkotó módon alkalmazták és tovább fejlesztik a szocialista forradalom lenini elméletét, országai saját viszonyainak megfelelően.

A cári abszolutizmus elleni első forradalmi roham óta eltelt 50 év folyamán a munkásoktól és az országunk minden dolgozója dícsőséges történelmi utat tett meg.

Az oroszországi munkásoktól, a kommunista párt vezetésével, szövetségben a dolgozó parasztsággal, megvalósította a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat, megteremtette a munkások és a parasztszövetség szocialista államát és biztosította a szocializmus győzelmét a Szovjetunióban. A szovjet nép ily módon valóra váltotta az első orosz forradalom utódai harcainak eszményeit s megbizonyította, hogy a szabadságharcban hozott nehéz áldozatok s a kitartott vér nem volt hiábavaló.

A három forradalom tüzeiben, az országunk társadalmi-gazdasági átalakulásának valóra váltásáért folytatott harcban, a Nagy Honvédő Háború csatáiban megedződött kommunista párt ma a szovjet nép kipróbált vezetője a szocializmus építésének kiteljesítéséért és a kommunizmusra való fokozatos átmenetért folyó harcban. A párt a nehézipar további gyorsított fejlesztésére mozgósítja a szovjet népet, mert a nehézipar a szocialista gazdaság talpköve, az ország gazdasági és védelmi erejének alapja, a dolgozó bőséges és kulturált életének forrása. A nehézipar fejlesztésében elért sikerek alapján a párt megszervezi a mezőgazdaság gyorsított fellendítését, a könnyűipar és élelmiszeripar szakadalan fejlesztését.

A néppel szorosan egybeforrt kommunista párt határtalanul bizik a nép alkotó erejében, szüntelenül fejleszt a tömegeknek a munkában és a politikai tevékenységben megnyilvánuló kezdeményező szellemét, irányítja forradalmi energiájukat és kezdeményezéseiket a haza erejének szakadalan szilárdításában.

A kommunista párt a felszabadító harc és a szocialista építés minden szakaszában szüntelenül megőrizte és tovább gazdagította országunk népeinek forradalmi hagyományait. Néppünk hősi harcának lelkesítő példái, s a marx-lenini eszmék segítségével, a párt a lángoló szovjet hazafiság, a proletár internacionalizmus és a kommunizmus ügye iránti határtalan odaadás szellemében neveli a dolgozókat. Elszánt harcot vív az emberek tudatában megbúvó kapitalista csökevények ellen, fejleszt és felkarolja a szovjet nép nagyserű forradalmi jellemvonásait, fejleszt a szocialista társadalom dolgozóinak öntudatát.

A szovjet emberek jogos büszkeséggel tekintenek vissza az eddig meglett ut nagyserű eredményeire. Hazánk bizakodással halad előre. A haladás, a demokrácia és a szocializmus védőbástyájaként áll az egész világ előtt. A forradalom ügye, amelyért egy fél évszázaddal ezelőtt első hőies harcukat vívták Oroszország népei — napjainkban óriási mértékben kiteljesedett és megerősödött. Beszédesebben bizonyítja ezt az utóbbi években létrejött és megerősödött demokratikus és szocialista tábor, amelynek élcsapata a Szovjetunió.

A szovjet nép forradalmi tapasztalatait, a szocializmus világtörténelmi jelentőségű győzelmeit a Szovjetunióban és a szocialista építés sikereit a népi demokratikus államokban, lelkesedéssel töltik el a kapitalista, gyarmati és függő országok dolgozó tömegeit, a tartós békéért, a demokratikus szabadságjogokért, a nemzeti függetlenségért és az imperialista iga alóli felszabadulásért vívott elszánt harcra buzdítják őket.

Marx-Engels-Lenin-Sztálin zászlaja alatt, a kommunista párt vezetésével — előre a kommunizmus győzelmé felé!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága
mellett működő „Marx—Engels—Lenin—Sztálin” Intézet

V. V. Kujbisev — Lenin hűségese tanítványa

(Halálának 20. évfordulójára)

„Határtalan fájdalommal búcsuzunk a proletárok millióinak nevében a kommunizmus ügyéért folyó nagy harc bátor katonájától, Valerian Vladimirovics Kujbisev elvtársától — írta 1935 januárjában a „Pravda”.

Ma husz esztendeje annak, hogy a trockista, bucharinista gyilkosok megölték a szovjet nép nagy fiát, Lenin hűségese tanítványát, V. V. Kujbisevet.

Valerian Vladimirovics Kujbisev 16 éves korában tagja lett az orosz bolsevik szervezetnek. Már korai ifjúságában bekapcsolódott a forradalmárok áldozatos munkájába.

Egész életében kommunista hőméltóan, megtorpanás nélkül szolgálta a proletárforradalmat. Az 1905-ös forradalomban és az azt követő illegális munkában Kujbisev, mint a párt agitátora, szervezője dolgozik előbb Pétváron, majd szülővárosában, Omszkban. A későbbi években Közép-Oroszországban és Szibériában tevékenykedik, sztrájkot szervez a

vasuti munkások, majd az ipari munkások körében. Az illegális nehézségei között keményen küzd a mensevik áruló és likvidátor politikája ellen.

Tizenhétéves korában tartóztatja le először a cári rendőrség. Az elkövetkező időkben még nyolcszor veszik őrizetbe és négy alkalommal deportálják Kainskba, Narimba és Turuhánba.

Valerian Vladimirovics Kujbisev huszonkilenc éves, amikor az emberiség történetében új szakaszt megnyitó Nagy Októberi Szocialista Forradalom kitör. Svényikkel együtt a számarai és a volgatarományi szovjet hatalom megszervezője. A polgárháború éveiben és az intervenóiós bandák elleni harcban Kujbisev a fiatal szovjet hadsereg egyik politikai vezetője és szervezője. Ahogy vaskészlet és kommunista bölcseséggel irányította a külföldi betolakodók ellen a frontok megszervezését, olyan kipurált és harcedzett vezetőt kapott

az ő személyében a szocialista építés is. Mint a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága titkárságának és politbürojának tagja, mint a Központi Kontrollkomisszió elnöke, mint a Szovjetunió gazdasági tanácsának elnöke és mint a Népbiztosok Tanácsának helyettes elnöke — Kujbisev biztos kézzel vezette a párt által rábízott feladatokat. Jelenlétében hozzájárult az iparosítás és különösen a kohászat és fémipar megteremtéséhez.

V. V. Kujbisev faradhatatlan védelmezője volt a marxizmusnak és a párt lenini egységének. Az imperializmus gyűlöletének ügynökei, a trockista-bucharinista bandák 1935 január 25-én megmérgezték Kujbisevet. A szovjet hadsereg nagy fiát, Lenin és Sztálin harcostársát. Az SzKP KB halála alkalmából kiadott gyászjelentésében Kujbisevet „a kommunizmus ügyé langlelkű harcosának” nevezte.

Az atomerő békés felhasználásáért

AZ ATOMERŐNEK AZ EMBERISÉG BOLDOGSÁGÁRA KELL SZOLGÁLNI

A Szovjetunió minisztertanácsának az a határozata, hogy műszaki-tudományos és termelési vonatkozású segítyt nyújt a Kínai Népköztársaságnak és más országoknak az atomerő békés felhasználásához, továbbra is a kínai sajtó figyelmének központjában áll.

A „Zsenminszibao” közli Csan-cian kínai fizikus „Az atomerőnek az emberiség boldogságát kell szolgálnia” című cikkét.

„Országunk népe és tudósainak a világ minden békeszerető népével együtt határozottan megelégednek az Egyesült Államok atomháborús előkészületeit és követelik, hogy az atomerő csakis békés célokra használják fel. Bizonyosak vagyunk abban, hogy a béke erői legyőzik a háború erőit” — írja Csan-cian.

A SZOVJET JAVASLATOT NEM LEHET VISSZAUTASÍTANI — ÍRJA AZ ANGOL „TRUTH”

Az angol sajtó nagy figyelmet szentel az atomerő békés felhasználásával kapcsolatos szovjet javaslatoknak.

A „New Statesman And Nation” hangulatozza, hogy „a nyugati hatalmak sajtómaguknak tesznek rossz szolgálatot, ha lebecsülik azt a benyomást, amelyet a Szovjetunió javaslata s az az igyekezete kelt, hogy az atomerő ipari felhasználása során szerzett szovjet tapasztalatok eredményei közkinccsé váljanak. Azok a tapasztalatok, amelyeket az oroszok az 5000 kilowatt kísérleti állomás megépítése nyomán gyűjtöttek, kivételes fontosságúak lesznek az ilyen technikai lehetőségekkel nem rendelkező országok számára — folytatja a lap. — Amikor az oro-

szok először kísérleteztek a hidrogénbombával, az amerikai atomenergia bizottság egyik tagja megjegyezte, hogy még ennél is sokkal nagyobb jelentőségű esemény lenne az arról szóló közlemény, hogy a Szovjetunióban ipari célokra használják fel az atomerőt. Az áramhiányban szenvedő országokban Moszkva javaslata igen mély benyomást fog kelteni.”

Még a szélsőségesen reakciós, közismerten szovjetellenes „Truth” folyóirat is kénytelen beismerni, hogy a szovjet javaslatot nem lehet visszautasítani. A lap kijelenti, hogy csakis a Szovjetunió közreműködésével lehet biztosítani az atomerő békés felhasználása kérdésében összeülő nemzetközi érdekeket sikerrel.

MEG KELL VEDENI A NEPEK ÉLETÉT AZ ATOMERŐ VEZÉRLÉSÉVEL

A „Glos Pracy” lengyel lap írja: Ma az a probléma, hogy kötelezni kell az atomháború kirobbantására készülő kormányokat: mondjanak le az atomerő békés felhasználásáról. Ma az a probléma, hogy meg kell védeni az összes népek életét. A veszély megnőtt és konkrét formát öltött. Az atlanti szövetség tanácsa hivatalos határozatot fogadott el az atomerő békés felhasználása ügyében. Nyugat-Németország remilitarizálása és az atomháború törvényesítése szorosan összefügg egymással.

A Béke Világtanács, amely az emberiség legjobb erőit tömöríti, arra szólít fel bennünket, ne engedjük meg, hogy az atomháború megszálaltatja felhasználhatóságát ezt a szörnyű fegyvert. A párisi egyezménynek értelmében a német militaristák jogot kapnak arra, hogy atomkutatásokat végezzenek. Európa népeinek érdekei megkövetelik, hogy akadályozzuk meg minden eszközzel a párisi egyezmények életbe lépését és az újhittlerista Wehrmacht feltá-

masztását. A Béke Világtanács harca szolgítja fel a világ népeit az egységes, békés Németország létrehozásáért.

A lap végül kidomborítja, hogy a lengyel nép örömmel írja alá a világ népeihez intézett felhívást.

A NEMET NÉP KÖSZÖNETE A SZOVJET KORMÁNYNAK

Wilhelm Pieck, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke január 21-én fogadta dr. Robert Havemannt, a berlini Humboldt-egyetem mellett működő fizikai-kémiai intézet igazgatóját. Dr. Havemann tájékoztatta az elnököt arról, hogy milyen lehetőségeket teremt a szovjet segítség a Német Demokratikus Köztársaságban a magfizikai kutatásokban és az atomenergia békés felhasználásában.

Wilhelm Pieck annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy minden tudós átérzi a ráháruló nagy felelősséget és erejét nem kímélve küzd majd azért, hogy az atomkutatások eredményei az emberiség javát szolgálják. Végül a német nép nevében köszönetét fejezte ki a szovjet kormányának a nagylelkű intézkedésért.

AZ ÉLET ÉS A CIVILIZÁCIÓ VEDELME

„Az élet és a civilizáció védelmében” címmel a „Baskim” alban lap vezércikkét közli a Nyugat-Németország felfegyverzésére és az atomháború kirobbantására vonatkozó imperialista tervekkel kapcsolatban.

A lap kiemeli, hogy a Béke Világtanács nyilatkozata és felhívásai nagy visszhangot váltottak ki az egyszerű emberek millióinak szívében. Reményt keltettek bennük és fokozott harcra lelkesítik őket az amerikai imperialisták és szövetségeseik bübös tervei ellen, a béke megőrzéséért és az élet megmentéséért.

Választási előkészületek a Szovjetunióban

MOSZKVA. (Agerpres).

A TASZSZ jelenti: A Szovjetunióban megkezdődött a kampány a helyi szovjetek képviselőinek jelölésére. A helyi szovjetek választásait a Szovjet-ségi Köztársaság Legfelső Szovjetjeinek megválasztásával egyidejűleg tartják meg.

A választási gyűléseken a moszkvai, leningrádi, minszki dolgozók, valamint az ország többi városának és falvainak dolgozói a helyi szovjetekbe a kommunista párt és a szovjet kormány vezetőit, újtököket, tudósokat és művészeket jelölik képviselőnek.

A moszkvai dolgozók választási gyűléseken a moszkvai városi szovjetek között jelölésüknek jelölték: N. A. Bulganyin, K. J. Vorosilov, L. M. Kaganovics, G. M. Malenkov, A. I. Mikoján, V. M. Molotov, M. G. Pervuhin, M. Z. Szaburov, N. Sz. Hruscsov, N. M. Svényik, P. N. Poszpjelov, M. A. Szuszlov, N. N. Satalin elvtársakat.

A „Pjotr Szcsesetilnyikov” villamos depó munkásai Alexandra Kozlova villamosvezetőt javasolták képviselőnek a moszkvai városi szovjetbe.

Ugyancsak a moszkvai városi szovjetbe javasolták Alekszandr Szitranov mérnököt, a moszkvai Sztálin-gépköcsigárból, Zinajda Filipovát, a minszki textilkombinát szövőőnjét, Ivan Samjakin író és másokat.

Adenauer kitart az erőpolitika mellett

BERLIN. (Agerpres).

A TASZSZ jelenti: Adenauer kancellár január 22-i rádióbeszédében a német kérdésben elhangzott szovjet kormánynyilatkozattal foglalkozott. Adenauer beszéde nem hagy kétséget afelől, hogy a bonni kormány támogatja a Németország egységesítésének útját álló nyugati körök álláspontját.

Adenauer a német egység ellenségeinek álláspontját fejezte ki, amikor ezeket mondotta: „Annak a véleménynek, hogy a Szövetségi Köztársaság most sikeresen tárgyalhatna Szovjet-Oroszországgal a békés és szabad egyesítésről, politikai szempontból semmi reális alapja sincs”. A német egység ellenségeinek érveit azonban rendkívül gyengék. Adenauer nem tett egyebet, mint megismételte az erőszakpolitikára való felhívást, holott ez a politika már rég lejárt a magától.

Adenauer beszéde ismételtén azt igazolta, hogy a bonni kormány nem akar valóban szabad választásokat rendezni az ország békés, demokratikus egységesítés érdekében, hanem Nyugat-Németországnak az agresszív „Nyugateurópai unióba” való bevonásával állandósítani akarja az ország széttagozottságát.

India nem követheti a nyugati országok gazdasági módszereit...

DELHI. (Agerpres).

A TASZSZ jelenti: Az Indiai Nemzeti Kongresszuspárt 60. kongresszusának január 21-i ülését Dhebar pártelnök nyitotta meg. Hangsúlyozta a többi között, hogy a gazdasági fejlődés elvének és módszereinek tekintetében Indiának nem szabad a nyugati országok gyakorlatát követnie. Indiának — mondotta — tekintetbe kell venni az ország sajátos körülményeit és életformáját.

A belpolitikai kérdésekkel kapcsolatban Dhebar kijelentette, hogy India megítélte az első lépést végső célja felé — egy olyan közösségi rendszer létrehozására, amely az igazságon és az erőszak kikapcsolásán alapszik”. Dhebar részletesen foglalkozott a munkanélküliség problémájával, az agrárreform kérdéseivel, a nők helyzetével, valamint a párt szervezeti megszilárdításával összefüggő feladatokkal.

A kongresszuson jelent volt Tito, Jugoszlávia elnöke is, és rövid időzítő beszédet mondott. Részt vettek továbbá Ceylon, Nepal, Szikim, Algír, Észak-Rodézia, Burma és Japán képviselői.

Az ülés előadja Nehru, az Indiai Unió miniszterelnöke, az ország gazdasági fejlődésének kitérőit ismertette.

DELHI. (Agerpres).

A TASZSZ jelenti: Az Indiai Nemzeti Kongresszuspárt 60. kongresszusa január 23-án befejezte munkálatait.

A záróülésen kilenc határozatot fogadtak el, közöttük az oktatásra, az árvíz elleni küzdelemre, a földreformra, a pártszervezetek megerősítésére, valamint a nők és a gyermekek helyzetének megjavítására vonatkozó határozatokat.

Dhebarnak, a párt elnökének beszéde után Nehru miniszterelnök mondott záróbeszédet.

Bakács Béla

Ollenhauer követeli a Szovjetunióval való tárgyalások haladéktalan megkezdését

BONN. (Agerpres).

Január 24-én közölték annak a levelnek a szövegét, amelyet Ollenhauer, a szocialdemokrata párt elnöke Adenauer kancellárhoz intézett. Ollenhauer a szocialdemokrata pártvezetőség határozata értelmében a bonni kormány tudomására hozta a szocialdemokrata párt álláspontját a szovjet kormány január 15-i nyilatkozatával kapcsolatban.

Még nem történt meg minden kísérelt annak érdekében — hangzik a levél —, hogy a párisi egyezmények ratifikálása előtt értekezletet hívják össze a négy hatalom képviselőit Németország egységesítésének megvitatására. A január 15-i szovjet nyilatkozat olyan javaslatokat tartalmaz az öszénmet választások megszervezésének kérdésében, amelyek az 1951 januárjában megtartott berlini érte-

kezlet óta a legkedvezőbb előfeltételeket nyújtják a tárgyalásokra.

Ollenhauer a szocialdemokrata párt nevében felkérte a bonni kormányt, hogy nyomban tegye meg a következő lépéseket:

1. Kérje fel a nyugati hatalmakat, hogy a szovjet kormány január 15-i nyilatkozatában foglalt javaslatok alapján kezdjenek tárgyalásokat a Szovjetunióval.

2. Hozza a nyugati hatalmak tudomására a szövetségi köztársaságnak (Nyugat-Németországnak) azt az óhaját, hogy még a párisi egyezmények ratifikálása előtt kezdjék meg ezeket a tárgyalásokat.

Ezek a követelések abból az óhajból fakadnak — írja levelében Ollenhauer —, hogy fel kell használni minden lehetőséget, amely Németország szabad és demokratikus államává való egységesítéshez vezethet.

Testnevelés és Sport

Es újra a páston...

Aradon a vívósport eredményekben gazdag múlttal rendelkezik. A felszabadulást követő években egyidejűleg tovább fejlődött ez a sportág is, de később a sportközösségek vezetőségeinek körében az a téves felfogás honosodott meg, hogy a vívás még most is a kiváltságos osztályok fiaiának a sportja, s így fokozatosan visszacsúszott az igen szép és nemes sportág.

1951-ben Tomka I. még megnyerte az ifjúsági törvívó és kardvívó egyéni bajnokságot, de 1952-ben Pellegrini Lillo távozásával lassan-lassan elcsendesedett az edzőtermek s közpéri homály borult az aradi vívósportra. 1953-ban Wiesel Ferenc ifjúsági törvívóbajnokságot nyert Nagyszebenben s talán ez volt az utolsó hír, amit az aradi vívók életéről hallott a sportközönség.

Az elmúlt év utolsó napjaiban olyan híreket hallottunk, hogy az aradi vívók is résztvesznek a „B” osztályú bajnokságban. Szorgos és fáradságot nem kímélő szervező munka

vezetett oda, hogy lassan-lassan befejeződtek az igazolások, kialakult a vívókeret — bár még a mai napig is hiányos. Mindeneste vasárnap már sorkerült az első versenyre.

A Fl. Rosie UTA birkózóteremben megtartott versenyen megküzdözött az edzőhiány, de a lelkesedés és a küzdeni akarás meghozta az első győlmősöket: a hiányos női csapat és kard-csapat győzelmét.

Jakab kardversenyben egészen kiváló teljesítményt nyújtott, Wiesel törzése is biztató volt, a nők teljesítménye annál is inkább figyelemreméltó, mivel hárman győztek le egy egységes csapatot.

Igy indult meg újra az 1955-ös év elején az aradi vívóélet s így született meg az első verseny eredményei. Fontosak számunkra ezek az eredmények, de ennél sokkal fontosabbnak kell tekintenünk azt a tényt, hogy vívóvívó újra pástra léptek és a síkság mögötti lelkesedés, küzdeni akarás oszlog a szemekben.

Néhány sorban

A belgiumi Anversben nagyszabású nemzetközi asztalitenisz verseny rendezték, amelyen az RNK versenyzői is résztvettek. A román versenyzők nagy sikert értek el: Angelica Rozeanu és Harasztosi Tibor megnyerte a női, illetve a férfi egyéni versenyt. Különösen értékes Zeller Ella győzelme, aki a francia bajnoknő Wael ellen nyert az elődöntőben. A döntők eredményei: Angelica Rozeanu — Zeller Ella 3:1, Harasztosi Tibor — Pesch Paul 3:1.

Az országos birkózóbajnokság keretében vasárnap, január 30-án reggel 9 órai kezdettel a Fl. Rosie UTA

tornateremben („Dózsa György” mozi felett) megrendezték az egyéni bajnoki rajoni szakaszát, amelyen az aradi sportközösségek versenyzői vesznek részt.

Az Egyiptom körüli kerékpáros verseny 12. szakaszán a francia Joubert győzött a dán Dalgard előtt. Egyénileg a dán Andersen vezet 36 óra 25:29 mp. idővel, míg a román versenyzők közül Dumitrescu Constantin a nyolcadik helyen, Sandru Constantin a tizenharmadik helyen van. Csapatversenyben a Bolgar NK csapata vezet a dán és az angol csapat előtt.

Rádióműsor

Csütörtök, január 27.

BUKAREST I.: 5.30: Rádió-híradó. 5.42: Torna. 5.52: Fúvós zenekar. 6.10: A „Scintea” vezércikke. 6.25: Vidám dalok. 7: Román népi zene. 7.15: Hírek. 8: Orosz nyelvű hírek. 10.45: „Mesék gyermekek számára”. „Kínai mesék”. 11.15: Román népzene és hazai szerzők feldolgozásai. 12.10: Esztrád-hangverseny. 13.10: Különböző tartományok kultúrothozainak énekari számai. 14.15: Kulturális kommentár. 15.30: Hírek. 15.35: Orosz népzene. 17.30: Rádió-híradó. 18.15: Előadás. 19: Falvak hírei. 22.30: Hírek. 23.20: Könnyű zene.

BUKAREST II.: 14.30: A „Scintea” tartalmából. 14.40: A Román Népköztársaság nemzeti szövegének előadása. 15: Hírek. 15.30: Könnyű zene a Német Demokratikus Köztársaság műsorából. 16.15: Népi zene. 18.18: Könnyű zene román szerzők szerzeményeiből. 18.40: Orosz nyelvű. 19: Zene. 20: Rádió-újság. 21: A szovjet rádió műsora. 23.30: Román népzene. 0.10: Éjszakai hangverseny 0.45: Hírek.

BUDAPEST (Kossuth): 9.30: Zenekari hangverseny. 11.10: Spanyol népdalok. 11.30: Kedves szóval, vidám dallal... Népművelési híradó. 11.50: Szimfonikus táncok. 13.15: Operaszíndarabok. 15.25: A rádió gyermek újságának műsora. 16.15: Népek zenéje. 17: Indulók és táncok fúvószenekarra. 17.35: Szív küldi. 18.30: Egy lán — egy nő. 19: Helyszíni szemle. Gulyás Gyula riportja. 19.20: Operett-musika. 20: Görbe figyél. 20.30: Tánccene. 22: Szülőknek — nevelésről. 23.15: Műkorcsolyázó Európa-bajnokság Budapesten. 24: Zenekari muzsika.

BUDAPEST (Petőfi): 7.50: Magyar népdal-feldolgozások. 15: Zenekari hangverseny. 15.40: A magyar rádió népi zenekara játszik. 16.10: Mai lengyel költők. 16.55: Szív küldi. 17.30: Műsor az uttorok zenei szakkoinekn. 18.25: Német népi muzsika. 20: A méla Tempelhof. — Csokonai Vitéz Mihály szatirikus vígjátéka. 21.30: Tánccene. 22.30: Sport-híradó. 22.50: Vidám kórusok. 23.20: Zenekari hangverseny.

A hét filmjei

„DOZSA GYÖRGY” mozi: február 1-ig: Erősebb az éjszakánál. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta 11 órakor matiné.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: február 4-ig: Krájcáros remények. Előadások: 3.30, 5.30, 7.30 és 9.30 órakor. Naponta 11 órakor matiné.

„HERBAC JANOS” mozi: január 30-ig: A győzelem katonája. (Első rész). Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE” mozi: január 30-ig: Krájcáros remények. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDOK” mozi: 1. Képes román híradó. 2. Hírek a Szovjetunióból. 3. A krasznajarszki hegységben. 4. Rózsák völgye. 5. 8-as számú szovjet sport. 6. Zaj és Csik (színes rajzfilm). 7. Az élet titkai. Előadások: 3 óráról folytatólagosan.

„SOLIDARITATEA” mozi (Gáj): január 28-ig: Iga alatt. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikela): január 28-ig: Titkos ügynök. Előadások: este 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„NICOLAE BALCESCU” mozi (Lippa): január 30-ig: Feleséget keresek.

„PETOFI SANDOR” mozi (Radna): január 30-ig: Szerelmi történet. „POPULAR” mozi (Nagyszentmiklós): január 30-ig: Tavasz a jégen.

„A Makrancos hölgy” előadásaira csütörtök este 1., péntek este 11., szombat este 11., vasárnap délután 5., vasárnap este 7., hétfő este 7., sorozatszámokkal jelölték meg a jegyeket.